

prima instanță - (Judecătoria Cahul) A. Mironov
instanța de apel - (Curtea de Apel Cahul) G. Vavrin, I. Dănilă, R. Petrov

ÎNCHEIERE

27 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:
Președintele completului,
judecători

Oleg Sternioală
Dumitru Visternicean
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Șumchin Evgheni
împotriva Ministerului Justiției privind încasarea prejudiciului material și moral,
împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 10 octombrie 2017, prin care a fost
respins apelul declarat de Ministerul Justiției, admis apelul declarat de Șumchin
Evgheni și s-a modificat hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 12 ianuarie
2017,

c o n s t a t ă :

La 26 octombrie 2016, Șumchin Evgheni s-a adresat cu cerere de chemare în
judecată împotriva Ministerului Justiției solicitând încasarea prejudiciului material în
mărime de 11474,86 lei și a prejudiciului moral în mărime de 200000 lei, ca urmare a
tragerii ilegale la răspundere penală.

În motivarea acțiunii a relatat că prin sentința Judecătoriei Taraclia din 13 martie
2013 Șumchin Evgheni a fost achitat de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzută
de art. 327 alin.(1) Cod penal. Nefiind de acord cu sentința menționată Procuratura r-nul
Taraclia a contesta-o în instanța de apel.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 26 noiembrie 2014 a fost respins apelul
declarat de Procuratura r-nul Taraclia și s-a menținut sentința primei instanțe, soluție
menținută și prin decizia Curții Supreme de Justiție din 10 iunie 2015.

Menționează că în cadrul examinării cauzei penale i-au fost cauzate prejudicii
materiale și morale, care se exprimă prin atragerea ilegală la răspundere penală de
organele procuraturii.

În această perioadă de timp a suportat cheltuieli pentru deplasările la ședințele de
judecată în sumă de 6474,86 lei, pentru serviciile de acordare a asistenței juridice în
mărime de 5000 lei, iar în total suma de 11474, 86 lei.

Susține reclamantul că i-a fost cauzat prejudiciul moral, care se exprimă prin
discreditarea sa ca funcționar al organelor afacerilor interne, pe parcursul a trei ani nu a

fost suspus atestării de serviciu în legătură cu atragerea la răspundere penală. A fost lipsit de a avansa în funcție, ceea ce a influențat negativ asupra situației sale financiare.

Nu a fost premiat în rezultatul efectuării serviciului, și nici nu i-a fost acordat gradul de locotenent major al poliției. Mai mult, i-a fost discreditată imaginea nu doar față de colaboratori, dar și față de societate, cât și ca funcționar al poliției, iar toate acestea în cumul i-au cauzat suferințe psihice.

A fost lipsit de posibilitatea de a lucra și trăi liniștit, așa cum pe parcursul examinării cauzei penale a fost nevoit să combată învinuirea adusă, în diferite instanțe de judecată. În legătură cu cauza penală în privința sa și pentru a proteja fiica minoră de influența negativă, a fost nevoit să o schimbe la o altă instituție de învățământ din altă localitate, ceea ce a dus la separarea familiei și cheltuieli suplimentare. De asemenea, acuzatorul de stat a înaintat mai multe demersuri către conducerea Ministerului Afacerilor Interne pentru a fi suspendat din funcție, toate întru discreditarea sa.

Consideră că suma de 200 000 lei este o sumă rezonabilă pentru suferințele cauzate de organul de urmărire penală.

Prin încheierea Judecătoriei Taraclia din 17 noiembrie 2016 a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu Procuratura Generală.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 12 ianuarie 2017 cererea de chemare în judecată înaintată de Șumchin Evgheni, a fost admisă parțial.

S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Șumchin Evgheni prejudiciu material în mărime de 5000 lei și prejudiciu moral în mărime de 15000 lei. În rest pretențiile au fost respinse.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut că în rezultatul tragerii ilegale la răspundere penală reclamantului iau fost cauzate atât prejudicii materiale cât și morale. Prejudiciului moral a fost demonstrat prin aceea că toate persoanele din anturajul lui Șumchin Evgheni, colegii de muncă, familie, oameni care pur și simplu îl cunosc că activează în cadrul organelor afacerilor interne au cunoscut despre faptul tragerii acestuia la răspundere penală.

La stabilirea prejudiciului moral instanța a luat în vedere faptul că Șumchin Evgheni a fost achitat și că circumstanță dată nu poate să nu servească ca recuperare a prejudiciului moral într-o măsură esențială.

Referitor la prejudiciu material instanța a constatat că reclamantul în cadrul dosarului penal a suportat cheltuieli de asistență juridică în mărime de 5000 lei, cheltuieli rezonabile și reale și astfel a considerat întemeiată pretenția. Însă, cheltuieli de judecată în mărime de 6474,86 lei, compuse din cheltuieli de transport instanța le-a respins din motiv că n-au fost prezentate probe care să le confirme.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 23 ianuarie 2017, Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 12 ianuarie 2017, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată înaintată de Șumchin Evgheni.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 10 octombrie 2017 s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției, s-a admis apelul declarat de Șumchin Evgheni și s-a modificat hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 12 ianuarie 2017, prin majorarea sumei prejudiciului material încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Șumchin Evgheni de la 5000 lei până la 6000 lei și a prejudiciului

moral de la 15000 lei până la 30000 lei. În rest hotărârea Judecătorei Cahul, sediul Taraclia din 12 ianuarie 2017 a fost menținută.

Pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a constatat că prin tragerea ilegală la răspundere penală, reclamantului i s-a adus atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, iar suferințele psihice provocate de o atare măsură, pot și trebuie compensate prin acordarea unor despăgubiri rezonabile.

La determinarea mărimii prejudiciului moral urmează de ținut cont, că dauna morală constă în atingerea adusă valorilor care definesc personalitatea umană, valori care se referă la existența fizică a omului, sănătatea și integritatea corporală, la cinste, demnitate, onoare, prestigiu profesional și alte valori similare.

La fel instanța de apel a constatat necesar majorarea prejudiciului material de la suma de 5000 lei până la suma de 6000 lei, dat fiind faptul că în cadrul dosarului penal reclamantul a suportat cheltuieli de transport. Suma de 1000 lei fiind rezonabilă și reală.

La 29 noiembrie 2017, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 27 aprilie 2017, solicitând admiterea apelului, casarea deciziei menționate și a hotărârii Judecătorei Cahul, sediul Taraclia din 12 ianuarie 2017 și pronunțarea unei noi decizii de respingere a pretențiilor înaintate.

Recurentul a declarat recurs în temeiul art.432, alin.(2) lit. c) care statuează că se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească, a interpretat în mod eronat legea.

În motivare, a indicat că instanța de apel incorect a considerat că reclamantului urmează ai fi compensate prejudicii în conformitate cu Legea nr.1545, deoarece nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea statului.

La caz nu au fost constată ilegalitatea actelor procedurale emise de organul de urmărire penală.

A menționat că la emiterea soluției instanța de apel nu a luat în considerație că pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penală, sunt necesare condiții speciale și anume existența faptei ilicite, ceea ce la caz lipsește.

Susține că netemeinicia actului judecătoresc constă în faptul că atât instanța de fond cât și instanța de apel nu au elucidat pe deplin circumstanțele importante pricinii, și-au bazat decizia pe fapte neprobate și declarative, în partea ce ține de constatarea faptului precum că, ca consecință a cauzei penale reclamantul a avut de suportat careva suferințe fizice și psihice, frustrări și lezarea reputație personală.

Ministerul Justiției consideră că motivarea în cauză reprezintă doar o simplă speculație cu privire la o eventuală lezare a reputației și suportarea carorva suferințe fizice și psihice, însă aceasta nu atinge un anumit grad de certitudine.

Suma prejudiciului moral acordată de instanța de apel este exagerată, în condițiile în care nu există nici un temei de acordare a despăgubirii bănești, încurcat nu au fost constatate drept ilegale acțiunile organului de urmărire penală, nu a fost probat prin probe pertinente, concludente și argumente justificativ suferințele morale suportate.

În opinia recurentului soluția instanțelor ierarhic inferioare de a acorda despăgubire morală este una neîntemeiată, bazată pe presupuneri și deduceri, ceea ce contravine art.239 din Codul de procedură civilă

La fel susține că suma acordată cu titlu de prejudiciu material este nejustificată și neîntemeiată.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Cahul a pronunțat dispozitivul deciziei la 10 octombrie 2017.

Potrivit avizului de recepție, recurentul a recepționat decizia motivată la 24 noiembrie 2017 (f.d.185)

Potrivit prevederilor art.434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cererea de recurs a fost declarată la 29 noiembrie 2017, respectiv recursul a respectat termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încalcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului

Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Ministerul Justiției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Ministerul Justiției.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Oleg Sternioală

judecători

Dumitru Visternicean

Dumitru Mardari